

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: uitvoeringsbesluit bij het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk

Samenvatting

Het voorliggende ontwerp betreft het uitvoeringsbesluit bij het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het ontwerp omvat de verdere uitwerking van het geoptimaliseerde beoordelingskader en de geoptimaliseerde evaluatie- en beoordelingsprocedure binnen het voornoemde decreet. Deze optimalisaties kwamen tot stand in samenspraak met het sectorale steunpunt en de belangenbehartiger.

Het voorliggend ontwerp werd opgesteld in lijn met de herijking van de sectorale cultuurdecreten. De formulering van de terminologie, de vormelijke aspecten en de generieke bepalingen en procedures die binnen het ontwerp zijn uitgewerkt zijn het resultaat van deze harmoniseringsoefening binnen het beleidsveld cultuur.

Dit ontwerp omvat de uitwerking van alle bepalingen die in het voornoemde decreet werden gedelegeerd naar de Vlaamse Regering.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op volgende inhoudelijke structuurelementen uit de beleidsnota Cultuur 2019-2024:

- ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen
SD A.2. Een ambitieus en onderbouwd cultuurbeleid ontwikkelen met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends

OD A.2.3. De sectorspelers stimuleren en faciliteren om binnen hun expertiseveld initiatieven en acties te initiëren en versterken
SD A.3. Inspelen op opportuniteiten en het cultuurbeleid tijdig bijsturen
OD A.3.1. Een kwalitatieve en objectieve beoordelingsmethodiek garanderen

- ISE C. Culturele organisaties ondersteunen
SD C.1. Bijdragen aan de ontwikkeling van een kwalitatief, divers en toegankelijk cultuurlandschap
OD C.1.3 Investeren in organisaties in de cultuursector aan de hand van een performant subsidiesysteem
- ISE D. Culturele projecten stimuleren
SD D.1. Uitbouwen van een dynamische ruimte via de ondersteuning van kunstenaars en initiatieven die inspelen op innovatie, duurzaamheid of maatschappelijke of artistieke meerwaarde
OD D.1.2. Een performant en doelgericht subsidie- en selectiesysteem actualiseren en toepassen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het wetgevingsadvies werd gegeven op 27 maart 2023;
- De Inspectie van Financiën heeft een gunstig advies gegeven op 30 maart 2023.
- Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting werd verleend op 26 mei 2023.
- De Vlaamse Regering hechtte haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit op 26 mei 2023.
- Het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) werd verleend op 20 juni 2023.
- Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie werd verleend op 29 juni 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring het sociaal-cultureel volwassenenwerk is een optimalisatie van het decreet van 7 juli 2017 houdende de erkenning en subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De leidende principes van deze optimalisatie zijn het regeerakkoord van de Vlaamse regering (2019-2024), de evaluaties van de evaluatie- en beoordelingsprocedure, en de herijking van de sectordecreten.

Het voorliggend ontwerp betreft het uitvoeringsbesluit bij dit decreet en bevat de uitwerking van de bepalingen die binnen het voornoemde decreet zijn gedelegeerd naar de Vlaamse Regering.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Onder Titel 1 zijn algemene bepalingen opgenomen.

Hoofdstuk 1 bevat definities (art. 1), beschrijft de dienst die de Vlaamse Regering aanwijst (art. 2) en behandelt de modellen die de administratie ter beschikking stelt of kan stellen (art. 3).

Hoofdstuk 2 (art. 4 – art. 5) bevat bepalingen over de indiening.

Hoofdstuk 3 (art. 6 – art. 11) bevat bepalingen over de pool, de beoordelingscommissies en de Adviescommissie Sociaal-cultureel Volwassenenwerk.

- Bij de samenstelling van de beoordelingscommissie, vermeld in artikel 8, zal er maximaal naar worden gestreefd dat er minstens één externe expert ook heeft deelgenomen aan het bezoek ter plaatste van de organisatie in kwestie.

Hoofdstuk 4 (art. 12 – art. 17) betreft de beslissing over en uitbetaling van de subsidie.

- In het bijzonder relevant is art. 13. Dit bepaalt dat de Vlaamse Regering het toegekende subsidiebedrag voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een combinatie van een positieve evaluatie (al dan niet met aanbevelingen) en een positief advies (al dan niet met aanbevelingen) hebben verkregen, en waarbij het gecumuleerde aantal “onvoldoendes” op een beoordelingscriterium bij de laatste evaluatie en beoordeling niet hoger is dan vier, met maximaal 25% kan verlagen ten opzichte van het effectief toegekende subsidiebedrag voor het laatste werkjaar van de voorafgaande beleidsperiode.

Hoofdstuk 5 beschrijft verantwoording, toezicht, reservevorming en de verzameling van beleidsrelevante gegevens

- Afdeling 1 (art. 18 – art. 19) behandelt de verantwoording.
- Afdeling 2 (art. 20 – art. 22) beschrijft het toezicht.
- Afdeling 3 (art. 23) behandelt de reservevorming. Artikel 72, §3 van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 blijft hierbij van toepassing.
- Afdeling 4 (art. 24 – art. 26) gaat in op de verzameling van beleidsrelevante gegevens.

Onder Titel 2 zijn specifieke bepalingen over de subsidie-instrumenten opgenomen.

Hoofdstuk 1 bevat bepalingen over de werkingssubsidies

- Afdeling 1 bevat gemeenschappelijke bepalingen over de subsidieaanvraag (onderafdeling 1, art. 27 – art. 29), het voortgangsrapport en remediëringsrapport (onderafdeling 2, art. 30 – art. 31), de evaluatie, beoordeling en advisering (onderafdeling 3, art. 32 – art. 38) en het kwaliteitslabel (onderafdeling 4, art. 39).
 - o In het bijzonder relevant is art. 33. Dit bepaalt de scores per subcriterium, de wijze waarop de score per beoordelingscriterium tot stand komt, en de relatie tussen de score op het beoordelingscriterium en de onderliggende subcriteria. Uit de evaluaties van de voorbije visitatie- en beoordelingsrondes kwam de opmerking dat de huidige berekening een beperking vormt op de deliberatieve beoordelingsruimte. Daarom wordt hier een, weliswaar begrensde, mogelijkheid tot deliberatie ingebouwd als er op verschillende subcriteria verschillend wordt gescoord.
- Afdeling 2 (art. 40) bevat specifieke bepalingen voor organisaties met een landelijke werking.
- Afdeling 3 (art. 41) bevat specifieke bepalingen voor organisaties met een regionale werking.
- Afdeling 4 (art. 42) bevat specifieke bepalingen voor het steunpunt sociaal-cultureel werk.

Hoofdstuk 2 (art. 43 – art. 44) bevat bepalingen over de projectsubsidies.

Hoofdstuk 3 (art. 45) bevat bepalingen over de tussenkomsten in de kosten voor een initiatief met buitenlandse actoren.

Onder Titel 3 zijn slotbepalingen opgenomen.

- Art. 46 betreft een technische aanpassing van andere regelgeving die nog verwijst naar het oude decreet.
- Art. 47 betreft een overgangsbepaling.
- Art. 48 betreft de opheffing van het oude uitvoeringsbesluit.

- Art. 49 betreft de inwerkingtreding.
- Art. 50 betreft de aanduiding van de minister die bevoegd is voor de uitvoering.

De gemeenschappelijke bepalingen onder Titel 2, Hoofdstuk 1, Afdeling 1, Onderafdelingen 1, 2 en 3 kwamen tot stand aan de hand van de optimalisatieoefening met de bovenbouworganisaties met betrekking tot de beoordelingsprocedure.

De bepalingen onder Titel 2, Hoofdstuk 1, Afdelingen 2 en 3 kwamen tot stand aan de hand van de optimalisatieoefening met optimalisatieoefening met de bovenbouworganisaties met betrekking tot het beoordelingskader.

Waar nodig werden de bepalingen ook in overeenstemming gebracht met de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

C. TOELICHTING BIJ DE VERWERKING VAN DE ADVIEZEN

I. Het advies van de SARC

Hieronder wordt puntsgewijs ingegaan op het advies van de SARC.

1. Zoals omschreven in de memorie van toelichting bij het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk bestaat er een reëel risico dat procedure binnen het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk wegens de zwaarte ervan onuitvoerbaar wordt. De basisfilosofie van de optimalisatie van de evaluatie- en beoordelingsprocedure vertrekt vanuit het perspectief van de uitvoerbaarheid.
2. Hetgeen de SARC suggereert is wetgevingstechnisch niet wenselijk: het is principe niet toegelaten om in het uitvoeringsbesluit bij een decreet begrippen uit het decreet nader te definiëren, tenzij hiertoe expliciet een delegatie is opgenomen in het decreet. De minister heeft bovendien al bijkomende toelichting gegeven over de interpretatie van het begrip tijdens de parlementaire bespreking van het ontwerp van decreet.
3. n.v.t
4. n.v.t
5. De bepaling in artikel 17 wordt naar aanleiding van de opmerking van de SARC gewijzigd in: *“De Vlaamse Regering kan het vooropgestelde subsidiebedrag eenzijdig bijstellen wegens beleidswijzigingen of besparingsmaatregelen”*

Deze bepaling vloeit voort uit artikel 34, vierde lid van het VCO – samen te lezen met artikel 20, §1 BVCO. Conform deze artikels moet de mogelijkheid tot bijstelling beleidswijzigingen of besparingsmaatregelen uitdrukkelijk worden opgenomen in de rechtsgrond (decreet of uitvoeringsbesluit) zodat dit voor de subsidieontvanger duidelijk is.

6. De stelling dat organisaties in alle omstandigheden enkel kunnen reageren op feitelijke onjuistheden is niet correct. Artikel 21, §3 van het ontwerp-uitvoeringsbesluit regelt de repliek na de formulering van een maatregel in het kader van het toezicht. In een dergelijk geval wordt de repliek niet beperkt tot feitelijke onjuistheden.

Een dialoogprincipe in de subsidieprocedures binnen de cultuurdecreten is geen decretaal verankerd gegeven. Ook de memorie van toelichting bij het decreet van 10 maart 2023 maakt hier geen melding van.

Desalniettemin onderscheidt dit decreet zich van de andere cultuurdecreten doordat er een uitgebreid dialoogmoment met de gesubsidieerde organisaties is ingebouwd aan de hand van een decretaal verankerde visitatieprocedure. Bij de visitaties, die eenmaal per beleidsperiode plaatsvindt, gaan administratie en externe deskundigen door middel van een plaatsbezoek uitgebreid in dialoog met alle organisaties die een werkingssubsidie ontvangen.

De beperking van het repliekrecht tot feitelijke onjuistheden is al langer de gangbare praktijk binnen de het Kunstendecreet en het Cultureelerfgoeddecreet. De inperking van het repliekrecht is ingegeven door de stroomlijning van de cultuurdecreten in functie van het herijkingsproces, alsook door een noodzaak aan de optimalisatie van de doelmatigheid op het vlak van planlast voor organisaties, administratie en deskundigen. Het verminderen van de planlast is een doorslaggevend gegeven gezien uit de evaluaties is gebleken dat de uitvoerbaarheid van de procedure in het gedrang komt bij de huidige planlast voor administratie en experts.

De organisatie van de visitaties is voor de administratie een zeer complexe logistieke planningsoperatie waarbij onder meer agenda's van 60 commissieleden en 112 organisaties op elkaar moeten worden afgestemd en kan qua planningsoefening niet gelijkgesteld worden met de planning van een visitatie voor een individuele organisatie. De strikte timings in het huidige decreet maken de visitatie binnen de huidige procedure bijna onuitvoerbaar en zetten een enorm grote druk op de administratie. Dit voorstel geeft de administratie de autonomie om de planning van de visitaties te laten verlopen naargelang de middelen die beschikbaar zijn.

Het al dan niet vastleggen van de termijnen voor het voorlopig evaluatierapport heeft geen weerslag op de rechtszekerheid van de organisaties. In het geval dat bijvoorbeeld de ene organisatie haar voorlopig evaluatierapport 3 weken na het plaatsbezoek ontvangt, en de andere organisatie pas na 5 weken, kan niet worden gesteld dat de ene organisatie benadeeld is ten opzichte van de andere zolang de repliektermijn en de termijn voor het definitieve evaluatierapport zijn vastgelegd. Deze termijnen zijn wel degelijk vastgelegd in het ontwerp-uitvoeringsbesluit. Alle organisaties hebben evenveel tijd om te reageren op de repliek, en de uiterste datum voor de aflevering van het definitieve evaluatierapport is gelijk voor alle organisaties.

7. Bij art 6, eerste lid wordt de volgende bepaling toegevoegd bij de opsomming: *"5° een representatie van de diversiteit van het werkveld."*
8. Punctuele opmerkingen:
 - a) Modellen: de reden waarom de opvraging van "andere informatie" niet noodzakelijk volgens een model gebeurt is zeer eenvoudig: de opvraging van dit soort informatie gebeurt ad hoc en de informatie kan zeer divers zijn. Het kan gaan over de volledige boekhouding, verantwoordingsstukken, correspondentie, rekeninguitreksels, samenwerkingsovereenkomsten, enzovoort. Het verplicht opleggen van een model is in deze niet logisch en niet wenselijk.
 - b) Artikel 6, 3° lid wordt vervangen door: *"De pool wordt benoemd uiterlijk 30 september van het tweede werkjaar van de beleidsperiode."*

- c) De bepaling van subsidiabele en niet-subsidiabele kosten: de SARC geeft geen argumentatie van waarom de categorieën in het uitvoeringsbesluit moeten worden opgenomen. Het voorstel voldoet aan de richtlijnen in het "[ABC van de VCO](#)", waarin staat (p. 63) dat de kostencategorieën in een reglementaire bepaling moeten staan. Een reglementair ministerieel besluit voldoet hieraan.
- d) De verwijzingen in artikel 21 zijn correct. In de eerste paragraaf wordt er verwezen naar artikel 3 van het decreet. In de derde paragraaf, tweede lid, wordt er verwezen naar artikel 3 van het uitvoeringsbesluit.
- e) De passage waarover de SARC verheldering vraagt werd geschrapt. Artikel 23 stelt nu dat de reserves aangelegd ten laste van de subsidie de percentages, vermeld in artikel 72, §1 eerste en tweede lid van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 respecteren. Het is binnen die reserves dat organisaties een sociaal passief ten laste van de subsidie kunnen aanleggen.
- f) In artikel 40, §1, 7° en artikel 41, §1, 7° wordt het woord "*mensen*" vervangen door het woord "*individuen*".

II. Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie

"De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- a) de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp, minstens aan de nota (luik 2);*
- b) de doeleinden beter afbakenen (luik 3);*
- c) de "dienst bevoegd voor sociaal-cultureel volwassenenwerk" ook effectief benoemen (luik 4);*
- d) een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);*
- e) de maximale bewaartermijn bepalen, minstens criteria opnemen die toelaten om de maximale bewaartermijn te bepalen (luik 5);*
- f) de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);*
- g) de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7)."*

- a) Wat betreft de rechtvaardigingsgrond: Het verwerken van persoonsgegevens berust op het uitvoeren van een taak van algemeen belang in de zin van artikel 6, 1., e) van de AVG. Voor wat betreft de administratie gaat het over een taak die haar toegewezen is in artikel 3, 6° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Meer bepaald gaat dit om beleidsondersteunende taken in het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering, in het bijzonder voor wat betreft- de bevoegdheid Cultuur.
- b) Wat betreft de doeleinden beter afbakenen (luik 3): Dit vereist geen aanpassing in het ontwerp van besluit. De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet bevat een repliek op deze opmerking.
- c) Wat betreft het benoemen van de "dienst bevoegd voor sociaal-cultureel volwassenenwerk": In art. 2 van het ontwerp van besluit wordt zeer duidelijk het Departement Cultuur, Jeugd en Media benoemd als "de dienst die bevoegd is voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk".
- d) Wat betreft het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (luik 4): Dit vereist geen aanpassing in het ontwerp van besluit.

- e) Wat betreft het bepalen van de maximale bewaartermijn (luik 5): Dit vereist geen aanpassing in het ontwerp van besluit. De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet bevat een repliek op deze opmerking.
- f) Wat betreft het nemen van de nodige maatregelen voor de juistheid van de gegevens (luik 6): Dit vereist geen aanpassing in het ontwerp van besluit.
- g) Wat betreft het uitwerken van de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7): Dit vereist geen aanpassing in het ontwerp van besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft op zichzelf geen budgettaire impact. Het maximale bedrag dat in het betreffende jaar kan worden aangewend voor de uitvoering van dit decreet wordt bepaald in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Regering, die het Vlaams Parlement jaarlijks goedkeurt.

BEGROTINGSARTIKEL	BASISALLOCATIE	OMSCHRIJVING BEGROTING
HBO-1HCA2CC-WT	1HD110	LANDELIJKE ORGANISATIES SOCIAAL-CULTUREEL VOLWASSENENWERK
HBO-1HCA2CC-WT	1HD111	REGIONALE ORGANISATIES SOCIAAL-CULTUREEL VOLWASSENENWERK
HBO-1HCA2CF-WT	1HD109	FEDERATIE VAN ERKENDE ORGANISATIES VOOR VOLKSONTWIKKELINGSWERK (DECREET VAN 4 APRIL 2003 HOUDENDE HET SOCIAAL-CULTUREEL VOLWASSENENWERK)
HBO-1HCA2CF-WT	1HD113	STEUNPUNT VOOR SOCIAAL CULTUREEL VOLWASSENENWERK (DECREET VAN 4 APRIL 2003)
HBO-1HCA2DC-WT	1HD142	PROJECTEN SOCIAAL-CULTUREEL VOLWASSENENWERK
HBO-1HCA2EA-WT	1HI002	INTERNATIONALE EN INTERREGIONALE CULTURELE SAMENWERKING
HBO-1HBA2AE-WT	1HC059	VLAAMS INTERSECTORAAL AKKOORD SOCIAL PROFIT-DAC SCW (DECREET 7 MEI 2004 HOUDENDE AANVULLENDE SUBSIDIES VOOR TEWERKSTELLING IN DE CULTURELE SECTOR)

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de personeelsbehoeften en/of-budgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen of op Brussel.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring wordt het advies van de Raad Van State ingewonnen met het oog op definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit bij het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de cultuur, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad Van State met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Minister-President van de Vlaamse Regering,
Vlaams Minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management

Jan JAMBON